

Sygn. akt I C 2394/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lutego 2017 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

przewodniczący SSR Andrzej Antkiewicz

protokolant st. sekr. sądowy Monika Kopczyńska

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2017 r. w Grudziądzu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w T.

przeciwko A. B.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. uznaje za bezskuteczną w stosunku do powódki umowę darowizny, zawartą między pozwanym oraz G. B. i J. B. w dniu 25 czerwca 2015 roku w formie aktu notarialnego za numerem repertorium A 3230/2015 przed notariuszem w G. A. S., na podstawie której pozwany nabył prawo własności następujących nieruchomości:

- działki numer (...), położonej w miejscowości L., gmina G., dla której Sąd Rejonowy w Grudziądzu prowadzi księgę wieczystą nr (...), - działki numer (...), położonej w miejscowości K., gmina G., dla której Sąd Rejonowy w Grudziądzu prowadzi księgę wieczystą nr (...), w celu ochrony wierzytelności przysługującej powódce przeciwko dłużnicze G. B. w wysokości 4.502,62 zł (cztery tysiące pięćset dwa złote sześćdziesiąt dwa grosze), na którą składają się następujące kwoty:

- 2.467,56 zł jako należność główna pozostała do zapłaty z nakazu zapłaty z dnia 28 lutego 2014 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Toruniu w sprawie V GNc 325/14, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności dnia 14 listopada 2014 r.,

- 702,72 zł tytułem skapitalizowanych odsetek wynikających z nakazu zapłaty z dnia 28 lutego 2014 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Toruniu w sprawie V GNc 325/14, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności dnia 14 listopada 2014 r., wyliczonych na dzień 3 listopada 2016 r.,

- 60,00 zł jako koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 28 lutego 2014 r. wydanemu przez Sąd Rejonowy w Toruniu w sprawie V GNc 325/14,

- 1.200 zł jako koszty zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez J. G. – Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy pod sygnaturą akt Km 3287/14, na podstawie nakazu zapłaty z dnia 28 lutego 2014 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Toruniu w sprawie V GNc 325/14, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności dnia 14 listopada 2014 r.,

- 72,34 zł jako koszty egzekucyjne (zaliczka na wydatki) poniesione przez powódkę w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez J. G. – Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy pod sygnaturą akt Km 3287/14, na podstawie nakazu zapłaty z dnia 28 lutego 2014 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Toruniu w sprawie V GNc 325/14, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności dnia 14 listopada 2014 r.;

II. zasądza od pozwanego A. B. na rzecz powódki (...) S.A. w T. kwotę 1.143,00 zł (jeden tysiąc sto czterdzieści trzy złote zero groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 2394/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 15 lutego 2017 r.

(...) S.A. w T. wniosła o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niej umowy darowizny z dnia 25 czerwca 2015 roku przez dłużniczkę G. B. na rzecz syna A. B. prawa własności następujących nieruchomości:

- działki numer (...), położonej w miejscowości L., gmina G., dla której Sąd Rejonowy w Grudziądzu prowadzi księgę wieczystą nr (...),
- działki numer (...), położonej w miejscowości K., gmina G., dla której Sąd Rejonowy w Grudziądzu prowadzi księgę wieczystą nr (...).

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że uzyskała następujące tytuły wykonawcze przeciwko dłużniczce G. B., wydane przez Sąd Rejonowy w Toruniu:

- nakaz zapłaty z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie V GNc 325/14 obejmujący niezaskarżoną kwotę 11.865,08 zł jako należność z tytułu franczyzy, wraz z odsetkami za opóźnienie i kosztami procesu w kwocie 2.594 zł,
- wyrok z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie V GC 756/14 obejmujący należność w kwocie 2.224,71 zł i koszty procesu,
- nakaz zapłaty z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie V GNc 326/14 obejmujący niezaskarżoną kwotę 51.971,59 zł jako należność z tytułu umowy sprzedaży, wraz z kosztami procesu w kwocie 4.382 zł,
- wyrok z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie V GC 1099/14 obejmujący odsetki ustawowe od kwoty 51.071,59 zł, zasądzonej nakazem zapłaty z dnia 28 kwietnia 2014 r. oraz odsetki ustawowe od dalszej kwoty 3.661,48 zł i koszty procesu w kwocie 6.677 zł.

Powódka wyjaśniła, że po nadaniu nakazom zapłaty z 28 lutego 2014 r. i 28 kwietnia 2014 r. klauzul wykonalności skierowała do majątku dłużniczki egzekucje komornicze, które okazały się częściowo bezskuteczne, albowiem komornik wyegzekwował na jej rzecz na podstawie nakazu z 28 lutego 2014 r. jedynie kwotę 9.327,65 zł, która została zarachowana na poczet należności głównej. Komornik poinformował też wierzyciela, że prowadzone egzekucje pozostają bezskuteczne, a nieruchomości ustalone przez komornika, których współwłaścicielami byli dłużniczka i jej małżonek zostały podarowane na rzecz pozwanego A. B. i brak jest majątku dłużniczki podlegającego zajęciu. Z tego względu komornik umorzył postępowanie egzekucyjne. Do zapłaty na rzecz powódki pozostają nadal należności przekraczające pięćdziesiąt tysięcy złotych, a do tego dochodzą odsetki i koszty prowadzonych postępowań sądowych i egzekucyjnych – łącznie zadłużenie wobec powódki wynosi 66.529,99 zł plus odsetki za każdy dzień opóźnienia.

W ocenie powódki czynność darowizny dwóch nieruchomości przez dłużniczkę i jej męża spowodowały niewypłacalność G. B. i spełnione zostały wszystkie przesłanki przemawiające za tym, aby uznać tę czynność za bezskuteczną wobec powódki. Powódka wskazała, że na mocy umowy darowizny korzyść majątkową uzyskała osoba bliska dłużniczki (syn) a nadto nieodpłatnie, dlatego bez znaczenia pozostaje świadomość pozwanego co do pokrzywdzenia powódki i zachowanie przez pozwanego należytej staranności. Skargą pauliańską powódka dochodziła ochrony wiarygodności przysługujących jej przeciwko dłużniczce G. B. w kwocie 4.502,62 zł, na którą składały się:

- 2.467,56 zł jako należność główna pozostała do zapłaty z nakazu zapłaty z dnia 28 lutego 2014 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Toruniu w sprawie V GNc 325/14, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności dnia 14 listopada 2014 r.,

- 702,72 zł tytułem skapitalizowanych odsetek wynikających z nakazu zapłaty z dnia 28 lutego 2014 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Toruniu w sprawie V GNc 325/14, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności dnia 14 listopada 2014 r., wyliczonych na dzień 3 listopada 2016 r.,

- 60,00 zł jako koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 28 lutego 2014 r. wydanemu przez Sąd Rejonowy w Toruniu w sprawie V GNc 325/14,

- 1.200 zł jako koszty zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez J. G. – Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy pod sygnaturą akt Km 3287/14, na podstawie nakazu zapłaty z dnia 28 lutego 2014 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Toruniu w sprawie V GNc 325/14, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności dnia 14 listopada 2014 r.,

- 72,34 zł jako koszty egzekucyjne (zaliczka na wydatki) poniesione przez powódkę w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez J. G. – Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy pod sygnaturą akt Km 3287/14, na podstawie nakazu zapłaty z dnia 28 lutego 2014 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Toruniu w sprawie V GNc 325/14, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności dnia 14 listopada 2014 r. (k. 2-8 akt).

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. Nie kwestionował okoliczności faktycznych przytoczonych powódkę. Przyznał, że G. B. zawarła z (...) S.A. umowę sprzedaży materiałów remontowych i budowlanych w obiekcie handlowym pod zastrzeżoną marką T. M. przy ul. (...) w G., ale w praktyce zapisy umowy okazały się niekorzystne dla G. B. i nie była w stanie dokonywać płatności. Pozwany zarzucił, że w procesach, które zostały wytoczone przez powódkę przeciwko G. B., zostały uwzględnione tylko niektóre zarzuty pozwanej. Dotyczy to w szczególności obowiązku odkupienia od dłużniczki wyposażenia sklepu przez (...) S.A., który nie został wykonany. Pozwany zaznaczył, że prowadzi działalność gospodarczą i jego kontrahent zażądał dodatkowego zabezpieczenia w formie niezabudowanej nieruchomości, co było konieczne dla dalszej współpracy. Pozwany zwrócił się do swoich rodziców, a oni wyrazili zgodę na przekazanie dwóch nieruchomości. Za przekazane nieruchomości rodzice otrzymali potrzebną gotówkę wypłaconą w związku z dodatkowym zabezpieczeniem przez kontrahenta.

Pozwany zaprzeczył, aby rodzice działali z zamiarem pokrzywdzenia wierzyciela. Zaznaczył, że G. B. chce uregulować zobowiązania strony powodowej, domaga się jednak odbioru wyposażenia, którego powódka nie chce przeprowadzić. Dodatkowo, wedle wiedzy rodziców pozwanego firma (...) ubezpiecza należności powódki do wysokości 75%.

Pozwany wskazał też na istniejące zabezpieczenie rzeczowe, które chroni (...) S.A., to jest hipotekę na kwotę 150.000 zł na nieruchomości ojca pozwanego, która według pozwanego stanowi pełne zabezpieczenie należności strony powodowej wobec G. B. (k. 52-54 akt).

Na rozprawie pełnomocnik powódki zarzucił, że obciążenie hipoteczne ustanowione na rzecz powódki jest na nieruchomości męża dłużniczki, a nadto poprzedza je hipoteka na rzecz banku w kwocie 850 tyś. zł, dlatego egzekucja z tej nieruchomości z wniosku powódki byłaby nieskuteczna (k. 81 akt).

Pełnomocnik pozwanego zaznaczył, że wartość nieruchomości obciążonej hipoteką na rzecz powódki przekracza 2 mln. zł, istnieje więc możliwość zaspokojenia się przez spółkę (...) z tej nieruchomości (k. 81 akt). Wniósł o rozważenie, czy jest podstawa do uznania za bezskuteczne darowizny obu nieruchomości, skoro wartość jednej z nich przewyższa wierzytelności powódki objęte pozwem (k. 82v akt).

Pełnomocnik powódki zarzucił, że nieruchomość obciążona hipoteką na rzecz powódki jest niesprzedawalna. Kwestionował, aby posiadała wartość 2 mln. zł (k. 82v akt).

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 20 marca 2013 r. G. B. zawarła z (...) S.A. umowę franchisingu dotyczącą współpracy w zakresie sprzedaży przez G. B. materiałów remontowych i budowlanych w obiekcie handlowym pod zastrzeżoną marką T. M. przy

ul. (...) w G.. F. w zamian za wynagrodzenie w wysokości 300 zł miesięcznie netto (opata franczyzowa) udzielił franczyzobiorcy prawa do wykorzystywania znaku towarowego (...) S.A. oraz know-how w celu sprzedaży materiałów budowlanych i remontowych. G. B. zobowiązała się do sprzedaży towarów (...) S.A. i nie dokonywania sprzedaży towarów zakupionych od innych firm powyżej progu wynoszącego 40% wszystkich zakupów towarów handlowych. (...) S.A. przyznała G. B. limit sprzedaży terminowej (z 60 dniowym terminem płatności) w wysokości 150.000 zł po ustanowieniu zabezpieczenia hipotecznego. Nadto franczyzobiorca zobowiązał się do odpłatnego wyposażenia (na swój koszt) sklepu w tablice reklamowe, opisanie sklepu na zewnątrz i wewnątrz oraz przekazania na rzecz punktu odpowiedniego wyposażenia umożliwiającego handel, a (...) S.A. zobowiązała się do odkupienia wyposażenia lokalu nadającego się do dalszej odsprzedaży po rozwiązaniu umowy.

Dowód: umowa franchisingu z załącznikami – k. 58-63v akt sprawy

Na podstawie umowy franchisingu z 20 marca 2013 r., (...) S.A. w dniu 4 kwietnia 2013 r. uzyskała hipotekę w kwocie 150.000 zł na nieruchomości J. B. (męża dłużniczki) położonej w G. przy ul. (...), zapisanej w księdze wieczystej o numerze (...), na zabezpieczenie wierzytelności z tytułu limitu sprzedaży terminowej w wysokości 150.000 zł, przyznanego G. B. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w G. przy ul. (...).

Dowód: odpis księgi wieczystej – k. 55-56 akt sprawy

Nakazem zapłaty z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie V GNc 325/14 Sąd Rejonowy w Toruniu zasądził prawomocnie od G. B. na rzecz (...) S.A. kwotę 11.865,08 zł jako należności za dostarczone wyposażenie sklepu (np. logo, reklamy) oraz opłaty franczyzowe, wraz z odsetkami za opóźnienie i kosztami procesu w kwocie 2.594 zł. W dniu 14 listopada 2014 r. nadano temu nakazowi klauzulę wykonalności, przyznając wierzycielowi 60 zł tytułem kosztów postępowania klauzulowego.

Dowody: nakaz zapłaty z klauzulą wykonalności – k. 15-15v akt sprawy

zeznania świadka J. B. - k. 82 akt sprawy

Po zaskarżeniu części nakazu zapłaty, wyrokiem z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie V GC 756/14 Sąd Rejonowy w Grudziądzu zasądził na rzecz (...) S.A. od G. B. kwotę 2.224,71 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie i kosztami procesu w kwocie 3.122 zł.

Dowód: wyrok z klauzulą wykonalności – k. 16 akt sprawy

Nakazem zapłaty z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie V GNc 326/14 Sąd zasądził od G. B. na rzecz (...) S.A. kwotę 61.191,83 zł za sprzedaż towarów z odroczonym terminem płatności, wraz z kosztami procesu w kwocie 4.382 zł. Nakaz uprawomocnił się do kwoty 51.971,59 zł i w tym zakresie nadano mu klauzulę wykonalności.

Dowody: nakaz zapłaty z klauzulą wykonalności – k. 17 akt sprawy

zeznania świadka J. B. - k. 82 akt sprawy

Wyrokiem z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie V GC 1099/14 zasądzono odsetki ustawowe od kwoty 51.071,59 zł, objętej nakazem zapłaty z 28 kwietnia 2014 r. oraz odsetki ustawowe od dalszej kwoty 3.661,48 zł i koszty procesu w kwocie 6.677 zł. Wyrok uprawomocnił się i 28 grudnia 2015 r. została mu nadana klauzula wykonalności.

Dowód: wyrok z klauzulą wykonalności – k. 18 akt sprawy

Na podstawie nakazu zapłaty z 28 lutego 2014 r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności 14 listopada 2014 r. powódka prowadziła przeciwko G. B. postępowanie egzekucyjne przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. G. w sprawie Km 3287/14, w której komornik ustalił w czerwcu 2015 r., że dłużniczka zaprzestała

faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej w lokalu przy ul. (...) w G. i brak jest majątku podlegającego zajęciu.

Dowody: wniosek egzekucyjny – k. 19-21 akt sprawy

pismo komornika z 30 czerwca 2015 r. – k. 22 akt sprawy

W lipcu 2015 r. komornik ustalił i zawiadomił wierzyciela, że dłużniczka z małżonkiem są współwłaścicielami dwóch nieruchomości: jednej położonej w L., zapisanej w księdze wieczystej (...) oraz drugiej w miejscowości K., dla której prowadzona jest księga wieczysta (...).

Dowody: pismo komornika z 23 lipca 2015 r. – k. 23 akt sprawy

wykaz ksiąg wieczystych – k. 24 akt sprawy

Pismem z 15 marca 2016 r. komornik poinformował wierzyciela, że egzekucja jest bezskuteczna a z ksiąg wieczystych urządzonych dla wymienionych wyżej nieruchomości wynika, że dokonano ich darowizny, innego majątku nie zidentyfikowano.

Dowód: pismo komornika z 15 marca 2016 r. – k. 38 akt sprawy

Postanowieniem z 17 maja 2016 r. komornik J. G. umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 3287/14 wobec częściowej bezskuteczności. Z adnotacji na tytule wykonawczym wynika, że w toku postępowania egzekucyjnego wyegzekwowano od dłużniczki dla wierzyciela 9.327,65 zł, a wierzyciel poniósł koszty 72,34 zł. W postanowieniu z 17 maja 2016 r. komornik przyznał wierzycielowi kwotę 1200 zł tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym.

Dowody: postanowienie z 17 maja 2016 r. – k. 40 akt sprawy

tytuł wykonawczy z adnotacją komornika o wyniku egzekucji – k. 15-15v akt

sprawy

Postanowieniem z 17 maja 2016 r. komornik J. G. stwierdził również bezskuteczność postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 2760/15, w której podstawą egzekucji był nakaz zapłaty z dnia 28 kwietnia 2014 r. wydany w sprawie GNc 326/14.

Dowody: wniosek egzekucyjny – k. 30-32 akt sprawy

pismo komornika z 15 marca 2016 r.- k. 39 akt sprawy

postanowienie z 17 maja 2016 r. – k. 41 akt sprawy

A. B. prowadzi działalność gospodarczą od 2014 r., zawarł umowę z firmą (...) w zakresie sprzedaży produktów rolnych. Na początku 2015 r. firma (...) udzieliła mu pożyczki w kwocie 60.000 zł, którą w całości przekazał rodzicom. W późniejszym okresie firma (...) udzielała pozwanemu pożyczek na zakup towarów, zażądała jednak dodatkowego zabezpieczenia. Z tego względu w dniu 25 czerwca 2015 r. dłużniczka G. B. razem z mężem J. B. darowała synowi A. B. prawo własności następujących nieruchomości:

- niezabudowanej działki rolnej numer (...), położonej w miejscowości L., gmina G., dla której Sąd Rejonowy w Grudziądzu prowadzi księgę wieczystą nr (...),

- działki numer (...) (droga), położonej w miejscowości K., gmina G., dla której Sąd Rejonowy w Grudziądzu prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Małżonkowie G. i A. B. byli właścicielami tych nieruchomości na zasadzie wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej. Innego majątku G. B. nie posiada, w tym mieszkania. Małżonkowie G. i A. B. mieszkają u rodziny i w budynku na ul. (...) w G..

Oprócz zobowiązań wobec powódki G. B. posiada też zadłużenie wobec (...) Banku S.A. w W. w kwocie ok. 450.000 zł z tytułu kredytu, zabezpieczone hipoteką wpisaną na pierwszym miejscu w księdze wieczystej (...). G. B. zajmuje się obecnie handlem towarami.

Dowody: zeznanie świadka J. B. – k. 81v-82 akt sprawy

umowa darowizny z 25.06.2015 r. – w aktach księgi wieczystej (...)

wydruki treści elektronicznych ksiąg wieczystych – k. 25-29 akt sprawy

Sąd dał w części wiarę zeznaniom świadka J. B.. Odmówił mianowicie wiarygodności w tej części, gdzie świadek stwierdził, że hipoteka na jego nieruchomości przy ul. (...) w G. obejmuje również wierzytelności o zapłatę opłat franchyzowych, a zatem wszystkie tytuły wykonawcze uzyskane przez powódkę przeciwko G. B.. Stwierdzenie to stoi w sprzeczności z zapisem w księdze wieczystej odnośnie hipoteki ustanowionej na rzecz powódki. W księdze wieczystej wyraźnie zapisano że hipoteka obejmuje zabezpieczenie **wierzytelności z tytułu limitu sprzedaży terminowej** w wysokości 150.000 zł, przyznanego G. B. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej pod firmą Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w G. przy ul. (...) (k. 55v akt sprawy). Jest to zapis korespondujący z § 3 lit. b umowy franchisingowej zawartej przez G. B. z powódką 20 marca 2013 r. i załącznikiem nr 3 do tej umowy. Powołany przepis umowy i wskazany załącznik oraz omawiana hipoteka dotyczą jedynie limitu sprzedaży terminowej towarów – z 60 dniowym terminem płatności. Nie dotyczą zaś wynagrodzenia powódki za dostarczone wyposażenie sklepu (o którym mowa w § 3 lit. d, § 4 ust. 4 umowy franchisingowej i jej załączniku nr 4) oraz opłat franchyzowych (o których mowa w § 4 ust. 5 umowy franchisingowej). Wynika z tego, że hipoteka na nieruchomości męża dłużniczki przy ul. (...) w G. nie zabezpiecza należności objętych nakazem zapłaty z dnia 28 lutego 2014 r. wydanym w sprawie V GNc 325/14, który dotyczył jedynie wynagrodzenia za dostarczone przez powódkę wyposażenie sklepu prowadzonego przez G. B. i opłat franchyzowych. Skoro zaś powódka w tej sprawie dochodzi ochrony jedynie części należności objętych tych nakazem oraz kosztów nadania temu nakazowi klauzuli wykonalności i kosztów postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie tego nakazu, to zarzut pozwanego wystarczającego zabezpieczenia należności powódki objętych skargą pauliańską na skutek istnienia omawianej hipoteki okazał się chybiony – hipoteka nie zabezpiecza należności powódki objętych pozwem.

Sąd dał w całości wiarę przedłożonym przez strony dokumentom, gdyż nie były kwestionowane.

Umowa darowizny dwóch nieruchomości dokonanej na rzecz pozwanego przez dłużniczkę i jej małżonka (rodziców pozwanego) stanowi w ocenie Sądu klasyczny przykład czynności prawnej zdziałanej z pokrzywdzeniem wierzyciela. W niniejszym procesie powódka wykazała wszystkie przesłanki skargi pauliańskiej z art. 527 § 1 k.c., albowiem nie ulega bowiem wątpliwości, że poprzez dokonanie tej czynności dłużniczka pokrzywdziła powódkę, gdyż stała się niewypłacalna (art. 527 § 2 k.c.) - o czym świadczy chociażby to, że postępowania egzekucyjne prowadzone przeciwko niej na wniosek powódki okazały się bezskuteczne - a syn dłużniczki uzyskał korzyść majątkową (nabył nieodpłatnie dwie nieruchomości).

Istotą pokrzywdzenia wierzyciela jest powstanie w wyniku dokonania przez dłużnika czynności prawnej sytuacji, która powoduje niemożność ewentualnie utrudnienie lub też odwleczenie zaspokojenia wierzyciela (wyrok SN z 28.11.2001 r., IV CKN 525/00, Biul. SN 2002, Nr 5, s. 11; wyrok SN z 22.10.2004 r., II CK 128/04, Biul. SN 2005, Nr 2, s. 16). Wystarczającą przesłanką stwierdzenia stanu niewypłacalności jest wykazanie przez skarżącego wierzyciela, że wobec stanu majątku dłużnika zaspokojenie jego wierzytelności okazało się niemożliwe. Wierzyciel może w tym względzie posiłkować się wszelkimi środkami dowodowymi. Dla skuteczności skargi pauliańskiej nie jest bezwzględnie konieczne wszczynanie postępowania egzekucyjnego i wykazywanie jego nieskuteczności (wyrok. SA w W. z 6.12.1996

r., I ACr 853/96, OSA w W. 1997, Nr 3, poz. 23). Jeśli jednak komornicza egzekucja świadczenia pieniężnego przeprowadzona z jednej choćby części składowej majątku dłużnika okaże się nieskuteczna, jest to wystarczające do przyjęcia, że wykazana została w ten sposób niewypłacalność dłużnika zalegającego z zapłatą (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 14.10.2010 r., I ACa 875/10, niepubl.). Chwilą oceny wypłacalności dłużnika, jak i stania się niewypłacalnym w wyższym stopniu niż przed dokonaniem czynności zaskarżonej skargą pauliańską (w rozumieniu art. 527 § 2 k.c.) jest data wystąpienia przez wierzyciela z roszczeniem o uznanie czynności za bezskuteczną. Stan pokrzywdzenia musi istnieć zarówno w dacie wystąpienia z roszczeniem, jak i w dacie wyrokowania, co pochłania tym samym zmiany stanu majątkowego dłużnika w trakcie postępowania. Ponadto stan pokrzywdzenia obejmuje zarówno taki stan majątku dłużnika, który powoduje niemożność wyegzekwowania należności, jak i taki który powoduje utrudnienie zaspokojenia wierzyciela, w czym mieści się wyzbycie składnika majątkowego o znacznej wartości. Stanowisko takie jest utrwalone w orzecznictwie. Sąd Najwyższy wyraził taki pogląd między innymi w orzeczeniach: z dnia 16 marca 2006 r. III CSK 8/06 (OSNC 2006, nr 12, poz. 207); z dnia 22 marca 2001 r. V CKN 280/00, z dnia 23 lipca 2003 r. II CKN 299/01, z dnia 28 listopada 2001 r., IV CKN 525/00, z dnia 22 marca 2001 r., V CKN 280/00, z dnia 29 czerwca 2004 r. II CK 367/03; z dnia 15 czerwca 2005 r., IV CK 806/04 i z dnia 13 października 2010 r. w sprawie I CSK 594/09.

Oczywiste jest również, że dłużniczka działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, skoro знаła stan swojego zadłużenia wobec powódki, a wyzbyła się całego cennego majątku, z którego można by przeprowadzić skuteczną egzekucję. Nadto, w przepisie art. 529 k.c. ustawodawca ustanowił domniemanie, że jeśli dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny, domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Zgodnie zaś z art. 528 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Wbrew stanowisku pozwanego, nie można była przyjąć, że umowa darowizny z dnia 25 czerwca 2015 r. była czynnością odpłatną. Stałoby to w sprzeczności z osnową dokumentu urzędowego - aktu notarialnego. Po drugie, nie zostało wykazane, aby strony umowy darowizny z dnia 25 czerwca 2015 r. pod pozorem darowizny zawarły umowę sprzedaży nieruchomości, w szczególności, by przekazane przez pozwanego rodzicom pieniądze w kwocie 60.000 zł na początku 2015 r. stanowiły zapłatę za darowane nieruchomości i to ekwiwalentną do ich wartości. Z zeznań J. B. wynika, że pozwany wspomógł (prawdopodobnie darował) rodziców wspomnianą kwotą na początku 2015 r., a potrzeba przekazania na jego rzecz nieruchomości przez rodziców powstała kilka miesięcy później w związku z wymaganiami stałego kontrahenta pozwanego. Być może motywem darowizny była chęć odwdzięczenia się przez rodziców pozwanego za wcześniejsze wspomóżenie ich finansowo przez syna. Taka motywacja darowizny nie przesądza jednak, że mamy do czynienia ze sprzedażą nieruchomości. Nie wyklucza bowiem dwóch wzajemnych darowizn: pozwanego na rzecz rodziców i odwrotnie.

Zgodnie z art. 527 § 3 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca z nim w bliskim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Domniemanie to nie zostało przez pozwanego obalone.

Nie mogły odnieść zamierzonego skutku zarzuty pozwanego zmierzające do podważenia wysokości wierzytelności powódki, objętych prawomocnymi orzeczeniami sądowymi (zarzut częściowego pokrycia należności przez ubezpieczyciela powódki lub też na skutek zwrotu podatku VAT), albowiem zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony, ale i sądy. Takie zarzuty mogą być ewentualnie podnoszone w trybie powództwa opozycyjnego z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., a nie w procesie pauliańskim. Podobna uwaga dotyczy zarzutu nieodkupienia przez powódkę wyposażenia sklepu dostarczonego dłużniczkę. G. B. może w tym zakresie wystąpić z powództwem o zapłatę albo po potrąceniu swojej należności z tego tytułu (co do tej pory nie miało miejsca), wystąpić z powództwem opozycyjnym. Zarzuty te nie mogły zniweczyć żądania powódki ze skargi pauliańskiej.

W przywołanym już wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2013 r. w sprawie I CSK 594/09 (Legalis nr 406109) stwierdzono, że powód może ograniczyć żądanie ubezskutecznienia czynności prawnej do części wysokości

konkretnej wierzytelności, nie opierając żądania o jej pełną wysokość. Tym bardziej może ograniczyć ochronę roszczeniem pauliańskim jedynie do niektórych swoich wierzytelności, jak uczyniła to powódka w tej sprawie. Powódka wykazała wierzytelności objęte ochroną w tej sprawie dokumentami, dlatego ich istnienie i wysokość nie budzą wątpliwości.

W dwóch uchwałach z 12 maja 2011 r. w sprawach III CZP 15/11 (OSNC 2012, nr 1, poz. 1) i III CZP 19/11 (Legalis nr 326532) Sąd Najwyższy przesądził, że wierzyciel, którego dłużnikiem jest jeden z małżonków, może żądać na podstawie art. 527 § 1 k.c. uznania za bezskuteczną czynność prawną dokonaną przez obu małżonków i dotyczącą ich majątku wspólnego i to nawet wówczas, gdy małżonek dłużnika nie wyraził zgody na zaciągnięcie zobowiązania. Sąd orzekający w tej sprawie podziela ten pogląd, co oznacza, że przeszkodą do wniesienia skargi pauliańskiej w tej sprawie nie mogło być to, że dłużnikiem powódki był tylko jeden z małżonków dokonujący darowizny na rzecz pozwanego.

W uzasadnieniu powołanych wyżej uchwał z 12 maja 2011 r. słusznie w ocenie tut. Sądu stwierdzono, że przepisy art. 531 § 1 i art. 532 k.c., a także wyraźnie egzekucyjny cel skargi pauliańskiej, przesądzają o możliwości uznania za bezskuteczną całość zaskarżonej czynności prawnej, a nie jej części, ujętej podmiotowo (wobec określonego podmiotu) lub przedmiotowo (w odniesieniu do wyodrębnionej części czynności prawnej). To oznacza, że Sąd nie mógł ograniczyć żądania pozwu i stwierdzić bezskuteczność wobec powódki umowy darowizny jedynie w części – co do jednej z nieruchomości.

W tych okolicznościach powództwo należało uwzględnić w całości.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z 99 k.p.c. Pozwany przegrał sprawę w całości, dlatego powinien pokryć wszystkie koszty postępowania poniesione przez powódkę. Na koszty te składają się: opłata od pozwu w kwocie 226 zł, opłata skarbową uiszczoną od pełnomocnictwa procesowego dla radcy prawnego w kwocie 17 zł (k. 44-45 akt sprawy) i koszty zastępstwa procesowego powódki w kwocie 900 zł zasądzone zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz. 1804), po zamianie rozporządzeniem z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1667).